

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۰۷۲۰۲۰/۰۴

نویسنده: فرزاد رمضان بونش
مترجم: رسول رحیم

بیم و امید تاجیکستان از صلح بین افغان ها دوشنبه از نگاه امنیت ملی منافع قوی در صلح و ثبات افغانستان دارد منبع: ایشیا تایمز، ۳ جولای ۲۰۲۰

یادداشت مترجم: هدف من از ترجمه در ارتباط با اوضاع جاری افغانستان فراهم ساختن یک چشم انداز بالتسبیه روشن از شرایطی است که می توانند بر این گفت و گوهای صلح و فرجام آن تاثیر داشته باشند. نقش قدرت های بزرگ جهانی و منطوقی و کشورهای همسایه در صدر این مسائل قرار دارند. از آنجائی که تحلیلگران و نهادهای تحقیقی داخلی یا کمتر به این موضوعات می پردازند و یا اینکه نتایج کارشان را کمتر از طریق رسانه ها انتشار می دهند، من ترجیح می دهم به ترجمه از منابع خارجی متوسل شوم. با آنکه هر تحلیلگر خارجی مواضع خاص سیاسی و علایق ملی اش را می داشته باشد، من ترجیح می دهم بیشترین ترجمه ها را از نویسندگانی به عمل آورم که علاوه بر صلاحیت علمی و تجربی، با بلند نظری و بیطرفی به مسائل بین المللی و به ویژه افغانستان می پردازند. این نخستین ترجمه من از آقای فرزاد رمضان بونش است. با آنکه من با برخی از صورت بندی های مسائل در ارتباط با قضایای داخلی افغانستان در این متن با ایشان موافق نیستم، اما به خاطر بینش نظام مند شان در رابطه با تاجیکستان و گفت و گو های بین الافغانی، به ترجمه آن مبادرت نمودم.

به هنگام سال های ۱۹۹۰، زمانی که طالبان کنترل افغانستان را در دست داشتند، تاجیکستان اقتدار آن ها را به رسمیت نشناخت و کاملاً از حاکمیت برهان الدین ربانی پشتیبانی نمود.

پس از سقوط طالبان، این روابط ادامه یافت و با حسن نظر تاجیکستان ترغیب شد. روابط سیاسی بین افغانستان و تاجیکستان در بیش از ۱۹ سال گذشته در حال رشد بوده است.

افغانستان برای مدت طولانی متحد سنتی تاجیکستان بوده است. همچنان جمعیت اسلامی و جناح سیاسی عبدالله عبدالله از آغاز مقاومت علیه طالبان بدینسو، از حمایت تاجیکستان برخوردار بوده است.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

اکنون تاجیکستان که سهم قابل ملاحظه ای در صحنه بین المللی ادا نموده است، مشارکت اش در پروسه صلح بین الافغانی می تواند نقش مهم دیگر این جمهوری آسیای مرکزی پنداشته شود.

همچنان نقش رو به افزایش تاجیکستان در پروسه صلح بین الافغانی، می تواند موقف دوشنبه را در بین تاجیک ها و همچنین حکومت افغانستان افزایش دهد.

از این جهت، حضور پیوسته جنبش فارسی زبان و تاجیک در ترکیب فورمول نهایی (حکومت مشارکتی) در افغانستان ورق (قطعه بازی) بسیار با ارزشی است.

به عبارت دیگر، تثبیت مواضع جنبش شمال و تاجیک ها در پروسه گفت و گوها با طالبان و هرگونه توافق، به سود تاجیکستان دانسته می شود.

بیم و امید امنیتی

بخش اعظم سرحد ۱۳۴۴ کیلومتری بین تاجیکستان و افغانستان از طریق مناطق کوهستانی می گذرد. تاجیکستان مراقبت نزدیکی از امنیت مرزهایش مبذول می دارد.

افغانستان بزرگ ترین تولید کننده مواد مخدر در جهان است و بیش از ۹۰ درصد هیروین جهان را تولید می کند. بنابراین، از آنجائی که مقدار فزاینده این مواد مخدر به تاجیکستان داخل می شود، خطر قابل ملاحظه ای می باشد.

از دیدگاه دوشنبه، در هر پروسه صلح که طالبان در قدرت حضور داشته باشند، می تواند منجر به همکاری این گروه در کنترل سرازیر شدن مواد مخدر گردد.

با خروج متوقع نیرو های امریکائی از افغانستان، هر چند طالبان وعده نموده اند که مانع استفاده از قلمرو افغانستان برای تهدید امنیت همسایگان اش می شود، با اینهم نگرانی از این گروه باقی می ماند.

در سال های اخیر طالبان در ولایت های شمال افغانستان (غالباً در بدخشان، تخار، فاریاب و کندز) ظهور نموده اند. اکنون دوشنبه از آن بیم دارد که مبدا توافق صلح با طالبان منجر به گسترش نفوذ این گروه در بخش های کلیدی شمال افغانستان گردد.

از سال ۲۰۱۳ به این سو طالبان می کوشند تا با کمک جنگجویان خارجی پایگاهی در شمال افغانستان تاسیس کنند. در حقیقت به نظر می رسد که بیش از ده هزار تبعه خارجی در بین طالبان باشند که برخی از آن ها از تاجیکستان اند. حضور فزاینده ستیزه جویان در شمال افغانستان، صلح و ثبات را در این کشور برای دوشنبه بسیار مهم ساخته است.

فعالیت فزاینده طالبان و گروه های تروریستی مانند داعش در مناطق شمال افغانستان که هم سرحد با آسیای مرکزی است، برای تاجیکستان نیز یک تهدید می باشد.

در سال ۲۰۱۵ گل مراد حلیم اف، یک فرمانده پیشین نیرو های خاص در وزارت داخله تاجیکستان به نیرو های داعش در سوریه پیوست. اکنون تاجیکستان نگران آن است که این افراطیون از طریق افغانستان به آن کشور بر گردند.

دوشنبه از آن بیم دارد که گفت و گوها با طالبان و حتی پیامد رسیدن به صلح با این گروه تاثیرات منفی بر تاجیکستان داشته باشد.

منطقه خود مختار "گورنو بدخشان" تاجیکستان که با شمال افغانستان هم مرز است، گاه گاهی شاهد زد و خورد ها بوده است. در صورتی که گروه های افراط گرا از افغانستان به بدخشان تاجیکستان برسند، این ها خطر بزرگی را متوجه تاجیکستان نیز می سازند.

اکنون، خطر همکاری بین طالبان و جنگجویان تاجیک و حتی حزب غیر قانونی رستاخیز اسلامی تاجیکستان یک مسئله مهم است. هرگاه طالبان با وجود وعده شان، به جنگجویان خارجی و گروه های افراطی پناه بدهند، می تواند برای دوشنبه خطرناک باشد.

برعکس، هرگاه صلح با طالبان فشار بیشتری بر سایر گروه ها مانند داعش و در مناطق مختلف افغانستان اعمال کند، این امر به سود امنیت ملی تاجیکستان است.

افزون براین، تاجیکستان عضو "مشترک المنافع کشورهای مستقل"، "سازمان پیمان امنیت دستجمعی" و "سازمان همکاری شانگهای" است. اکنون در چنین وضعیتی برای دوشنبه، هم آهنگ سازی سیاست های ملی ضد تروریستی اش و آماده سازی طرح ها برای جلوگیری از نفوذ سنیزه جویان از افغانستان مهم می باشد.

در عین زمان با توجه به برنامه گفت وگوهای بین الافغانی و حضور طالبان در قدرت و تاثیر آن ها بر محیط امنیتی تاجیکستان، ضرورت فزاینده ای برای تعامل متقابل نظامی و امنیتی بین کابل و دوشنبه وجود دارد.

همچنان افزایش همکاری استخباراتی و تشدید همکاری در زمینه ضد تروریسم علاقه مندی دوشنبه را برای حضور قوی تر در افغانستان و آگاهی از پروسه صلح بیشتر می گرداند.

بیم های اقتصادی

در دو دهه گذشته تجارت بین افغانستان و تاجیکستان چندین برابر شده است. در این ارتباط تفاهم نامه رسمی بین دو کشور امضا شده است که می تواند توسعه همکاری در زمینه های مختلف از اقتصاد و صنعت گرفته تا فرهنگ را تسهیل کند.

همچنان، پروژه "کاسا - ۱۰۰۰" که یک پروژه انتقال لاین برق در منطقه است و احداث "خط آهن چین- قرغیزستان- تاجیکستان- افغانستان- ایران" و سایر پروژه های بلند پروازانه، بدون برقراری امنیت و ثبات در افغانستان ممکن به نظر نمی رسد.

در مجموع از نگاه تاجیکستان پروسه گفت وگوها با طالبان، به عوض ایجاد مانع در راه توسعه روابط اقتصادی و پروژه های همکاری دوجانبه، باید منشوری برای امنیت و رسیدن به صلح و توسعه روابط اقتصادی با افغانستان باشد.

دورنما

در سال های اخیر تاجیکستان کوشیده است تا آمادگی اش را برای امنیت و صلح در افغانستان به اثبات رساند. برای بیش از یک دهه افغانستان نیز کوشیده است تا طالبان را ترغیب به نشستن به میز مذاکره نماید.

در چنین اوضاع، اگرچه چشم انداز صلح بین المللی در افغانستان بسیار پیچیده است و نمی تواند در کوتاه مدت به دست آید، واقعیت آن است که منافع ملی و امنیتی جمهوری تاجیکستان وسیعاً به امنیت و ثبات افغانستان گره خورده است.

از اینرو، نوع پروسه صلح بین الافغانی و موضع آینده طالبان در قدرت و رفتار رهبران طالبان در برابر تاجیکستان از جمله بیم و امید های مهم در سیاست خارجی تاجیکستان می باشد.

پایان